

Verordening op de rekenkamercommissie hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

(besluit van 1 juli 2015)

De verenigde vergadering van Schieland en de Krimpenerwaard;

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard van 18 mei 2015;

B E S L U I T :

tot vaststelling van de Verordening op de rekenkamercommissie Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. hoogheemraadschap: Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard;
- b. commissie: de rekenkamercommissie van het hoogheemraadschap;
- c. verenigde vergadering: het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap;
- d. college van dijkgraaf en hoogheemraden: het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap;
- e. voorzitter: de voorzitter van de commissie;
- f. lid: een lid van de commissie.

Artikel 2 Instelling en taak

1. Er is een vaste commissie onder de naam rekenkamercommissie.
2. De commissie doet onderzoek naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de niet-financiële rechtmatigheid van het door het bestuur van het hoogheemraadschap gevoerde bestuur.

Artikel 3 Samenstelling; benoeming leden

1. De commissie bestaat uit vier leden en een voorzitter.
2. De verenigde vergadering benoemt de leden uit zijn midden. De voorzitter is extern.
3. De leden worden benoemd voor een periode gelijk aan de zittingstermijn van de verenigde vergadering.
4. De verenigde vergadering kan een lid herbenoemen.

Artikel 4 Benoeming voorzitter

1. De verenigde vergadering benoemt de voorzitter op voordracht van de leden.
2. De voorzitter wordt benoemd voor een periode gelijk aan de zittingstermijn van de verenigde vergadering.
3. Na het verstrijken van de zittingstermijn van de verenigde vergadering blijft de voorzitter maximaal zes maanden in functie of zoveel korter als in zijn vacature wordt voorzien.
4. De voorzitter kan voor een kortere periode worden benoemd, indien de voorgaande voorzitter zijn benoemingstermijn niet heeft voltooid, of indien om andere redenen een kortere benoemingstermijn wenselijk is.
5. De verenigde vergadering kan de voorzitter herbenoemen.
6. De leden wijzen uit hun midden een plaatsvervangend voorzitter aan.

Artikel 5 Eedaflegging; integriteit

1. Alvorens zijn functie te kunnen uitoefenen legt de voorzitter van de commissie, in handen van de voorzitter van De verenigde vergadering, de volgende eed (verklaring en belofte) af:
'Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om tot voorzitter van de rekenkamercommissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, enige gunst heb

gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als voorzitter van de rekenkamercommissie naar eer en geweten zal vervullen.

*Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!
(‘Dat verklaar en beloof ik!’).*

2. De Gedragscode integriteit bestuurders Schieland en de Krimpenerwaard is op de voorzitter van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6 Ontslag

1. De verenigde vergadering ontslaat de leden en de voorzitter.
2. Een lid wordt door de verenigde vergadering ontslagen:
 - a. op eigen verzoek;
 - b. indien het lid aftreedt als lid van de verenigde vergadering;
 - c. indien de verenigde vergadering van oordeel is dat het lid niet langer geschikt is het lidmaatschap van de commissie te vervullen.
3. De voorzitter wordt door de verenigde vergadering ontslagen:
 - a. op eigen verzoek;
 - b. bij aanvaarding van een functie die naar het oordeel van de verenigde vergadering onverenigbaar is met het lidmaatschap van de commissie;
 - c. indien hij bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
 - d. indien hij bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld;
 - e. indien hij naar het oordeel van de verenigde vergadering ernstig nadeel toebrengt aan het in hem gestelde vertrouwen;
 - f. indien de verenigde vergadering anderszins vindt dat de voorzitter niet langer geschikt is zijn taak te vervullen.
4. De voorzitter kan door de verenigde vergadering worden ontslagen indien hij door ziekte of gebreken blijvend ongeschikt is zijn functie te vervullen.

Artikel 7 Vergoeding

1. De voorzitter ontvangt een vergoeding voor de werkzaamheden die hij voor de commissie verricht.
2. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald door de verenigde vergadering.
3. De bij het hoogheemraadschap geldende regelingen voor vergoeding van reis- en verblijfkosten en telefoonkosten zijn op de leden en de voorzitter van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8 Reglement van orde

De commissie stelt een reglement van orde voor haar vergaderingen en andere werkzaamheden vast, dat ter kennisneming aan de verenigde vergadering wordt gezonden.

Artikel 9 Onderwerpselectie en onderzoeksprotocol

1. De commissie kiest de onderwerpen voor haar onderzoek en formuleert de probleemstelling aan de hand van een onderzoeksprotocol. Het protocol maakt deel uit van het reglement van orde.
2. De verenigde vergadering en het college van dijkgraaf en hoogheemraden kunnen bij de voorzitter een onderwerp voor onderzoek voordragen.
3. De commissie zendt de opzet van de door haar te verrichten onderzoeken ter kennisneming naar de verenigde vergadering.
4. Jaarlijks legt de voorzitter een jaarprogramma of meerjarenprogramma van de door de commissie te verrichten onderzoeken ter kennisneming aan de verenigde vergadering voor.

Artikel 10 Informatie

1. De commissie is bevoegd bij alle leden van de verenigde vergadering, het college van dijkgraaf en hoogheemraden en alle medewerkers van het hoogheemraadschap de mondelinge en schriftelijke inlichtingen in te winnen die zij nodig acht voor de uitvoering van de onderzoeken.
2. De in het vorige lid bedoelde personen zijn verplicht de gevraagde inlichtingen binnen de door de commissie gestelde termijn te verstrekken.

Artikel 11 Werkwijze

1. De commissie kan besluiten de verenigde vergadering tussentijds te informeren over de voortgang van een onderzoek.
2. De commissie vergadert in beslotenheid, haar rapporten zijn openbaar. Op grond van de belangen genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur kan de commissie rapporten die aan de verenigde vergadering worden voorgelegd of gedeelten daarvan als geheim aanmerken.
3. De commissie kan openbare informatieve vergaderingen beleggen.
4. Voor de uitvoering van het onderzoek kan de commissie, met inachtneming van het beschikbare budget, externe deskundigen inschakelen.
5. De commissie stelt betrokkenen in de gelegenheid binnen een door haar te stellen termijn, die ten minste twee weken bedraagt, hun reactie op de juistheid en volledigheid van het conceptonderzoeksrapport te geven. Betrokkenen zijn in elk geval degenen wier taakuitvoering voorwerp van onderzoek is of is geweest. De commissie bepaalt wie verder als betrokkenen worden aangemerkt. De commissie stelt vervolgens het college van dijkgraaf en hoogheemraden in de gelegenheid binnen een door haar te stellen termijn, die ten minste vier weken bedraagt, zijn reactie op de conclusies en aanbevelingen van het conceptonderzoeksrapport te geven.
6. Na vaststelling zendt de commissie het onderzoeksrapport, de nota met conclusies en aanbevelingen en de reacties van betrokkenen op het conceptrapport aan de verenigde vergadering, het college van dijkgraaf en hoogheemraden en betrokkenen.
7. Jaarlijks legt de commissie verantwoording af aan de verenigde vergadering door middel van een beknopte rapportage, inclusief een financiële verantwoording.

Artikel 12 Ambtelijke ondersteuning

1. De commissie wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door een ambtelijk secretaris.
2. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden wijst andere medewerkers aan die de commissie bij haar taken terzijde staan.

Artikel 13 Budget

1. De commissie is bevoegd binnen een haar bij de begroting beschikbaar gesteld budget uitgaven te doen voor de uitvoering van haar taken.
2. Ten laste van het in het vorige lid bedoelde budget worden de kosten gebracht betreffende:
 - a. de vergoeding van de voorzitter;
 - b. externe deskundigen die door de commissie zijn ingeschakeld;
 - c. overige uitgaven die de commissie nodig acht voor de uitoefening van haar taak.
3. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden verschaft de commissie alle verdere faciliteiten die voor de uitoefening van haar taak nodig zijn.

Artikel 14 Intrekking, inwerkingtreding, citeertitel

1. De Verordening rekeningcommissie hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, zoals vastgesteld op 28 juni 2006 en laatstelijk gewijzigd 7 oktober 2009 wordt ingetrokken.
2. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na die van haar bekendmaking.
3. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de rekenkamercommissie.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Schieland en de Krimpenerwaard op 1 juli 2015,

de verenigde vergadering voornoemd,

secretaris,
M.J.H. van Kuijk

voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Toelichting

1. Algemeen

Provincies en gemeenten kennen de wettelijke verplichting een rekenkamer(funcitie) in te stellen. Belangrijkste doel daarvan is in het kader van goed overheidsbestuur de positie te verstevigen van de vertegenwoordigende organen, respectievelijk provinciale staten en gemeenteraad.

Genoemde verplichting hing rechtstreeks samen met de invoering van het duale bestuursstelsel bij provincies en gemeenten. Bij de waterschappen kan niet worden gesproken van een duaal bestuursstelsel. Wel zijn de waterschappen van mening dat bestuurlijke normen en principes die gelden voor provincies en gemeenten, zoals transparantie, verantwoording en toezicht, ook voor waterschappen dienen te gelden. Vanaf 2001 wordt dan ook binnen de Unie van Waterschappen gesproken over de mogelijke instelling van rekenkamers bij waterschappen.

Met ingang van 2008 zijn in de Waterschapswet nieuwe regels opgenomen voor het financiële beheer en de financiële verantwoording bij de waterschappen (Wet modernisering waterschapsbestel, Stb. 2007, 208). De wetgever heeft geen aanleiding gezien daarbij een verplichting op te nemen tot het instellen van een rekenkamerfuncitie bij de waterschappen. De instelling van een rekenkamerfuncitie is wel mogelijk. De wetgever heeft de waterschappen hierin vrijgelaten.

De discussie over de invulling van de rekenkamerfuncitie is niet aan Schieland en de Krimpenerwaard voorbij gegaan. In 2006 is besloten tot het instellen van een rekeningcommissie bestaande uit vijf interne leden. Het instellen van een rekenkamer(commissie) werd door de verenigde vergadering als relatief zwaar controle-instrument ervaren. De gedachte daarbij was dat door het instellen van de rekeningcommissie de verenigde vergadering een waardevol instrument voor het bieden van ondersteuning bij en versterking de controlerende taak van de verenigde vergadering. Daarbij heeft de verenigde vergadering wel aangegeven de instelling van de rekeningcommissie niet te zien als sluitstuk, maar als een eventuele opstap naar een controle-instrument op afstand in de vorm van een rekenkamercommissie, al dan niet in samenwerking met naburige waterschappen. Vanaf 1 januari 2007 functioneert er een rekeningcommissie bij Schieland en de Krimpenerwaard. De taak van de rekeningcommissie bestaat uit onderzoek van de jaarrekening van Schieland en de Krimpenerwaard op de aspecten doelmatig- en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur en de effecten van beleid.

Aan het einde van de zittingsperiode heeft de rekeningcommissie een terugblik op haar functioneren gegeven en een doorkijk naar de toekomst van de rekenkamerfuncitie na de bestuursverkiezing 2015. De rekeningcommissie adviseert de verenigde vergadering een rekenkamercommissie in te stellen. De betrokkenheid van de verenigde vergadering blijft daarbij in de rekenkamerfuncitie en tegelijkertijd wordt de onafhankelijkheid vergroot door de inbreng van externe deskundigheid.

De in 2015 nieuw aangetreden verenigde vergadering heeft de aanbeveling uit het onderzoek overgenomen. Besloten is een externe voorzitter aan de commissie toe te voegen.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit artikel bevat enkele begripsbepalingen. De begrippen doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid die in de wet worden gehanteerd zijn niet gedefinieerd. Hieronder wordt uiteengezet wat onder deze termen dient te worden verstaan.

Doelmatigheid is de mate waarin de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke kosten worden bereikt. Bij doeltreffendheid gaat het erom of het resultaat van het beleid beantwoordt aan wat er met het beleid werd beoogd en of de gestelde beleidsdoelen worden verwezenlijkt.

De financiële rechtmatigheid is geen onderwerp van toetsing door de rekenkamercommissie. Daarbij gaat het om het voldoen aan de wettelijke kaders en regelgeving. Dit onderzoek wordt bij de waterschap-

pen uitgevoerd door de externe accountant die met het onderzoek van de jaarrekening is belast. De rekenkamercommissie kijkt in haar onderzoek enkel naar de niet-financiële rechtmatigheid.

Artikel 2 Instelling en taak

In dit artikel wordt de instelling en de taak van de rekenkamercommissie geregeld. Gekozen is voor een formulering die nauw aansluit bij de formulering in art. 109a, eerste lid, van de Waterschapswet. De term 'gevoerd bestuur' geeft aan dat de onderzoeken van de commissie niet beperkt zijn tot de effectiviteit van het beleid en de uitvoering daarvan, maar zich ook uitstrekken tot de effectiviteit van het beheer en de organisatie.

Artikel 3 Samenstelling; benoeming leden

De verenigde vergadering bepaalt het aantal leden van de commissie. Zoals aangegeven in het algemene deel van de toelichting is gekozen voor interne leden en een externe voorzitter. De benoeming geschiedt voor een periode van vier jaar, gelijk aan de zittingsperiode van de verenigde vergadering. De benoeming eindigt daarna van rechtswege. Na herverkiezing kan een lid van het algemeen bestuur opnieuw als lid van de rekenkamercommissie worden benoemd.

Artikel 4 Benoeming voorzitter

Dit artikel regelt de benoeming van de (externe) voorzitter. De benoeming van de voorzitter geschiedt eveneens voor een periode van vier jaar, gelijk aan de zittingsperiode van de verenigde vergadering. Hij kan daarna eventueel worden herbenoemd. Voor de continuïteit van de werkzaamheden van de commissie blijft de voorzitter na het verstrijken van de zittingsperiode van de verenigde vergadering nog maximaal zes maanden in functie, tenzij de verenigde vergadering de voorzitter eerder (her)benoemt. Er is geen beperking gesteld aan het aantal keren dat de voorzitter kan worden herbenoemd. Het is aan de verenigde vergadering om te beoordelen of herbenoeming gewenst is.

Artikel 5 Eedaflegging; integriteit

De verplichting de zuiveringseed af te leggen bij ambtsaanvaarding is voor rekenkamers van provincies en gemeenten opgenomen in artikel 79g van de Provinciewet respectievelijk artikel 81g van de Gemeentewet. De bepaling wordt van overeenkomstige toepassing verklaard op de externe voorzitter van de commissie. Ook de Gedragscode integriteit die op grond van artikel 33, derde lid, van de Waterschapswet is vastgesteld voor bestuursleden van het hoogheemraadschap wordt op de voorzitter van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 6 Ontslag

Dit artikel regelt het ontslag van de leden en de voorzitter. De regeling is onder meer ontleend aan overeenkomstige bepalingen in de Provincie- en de Gemeentewet.

Artikel 7 Vergoeding

Dit artikel regelt de vergoedingen voor de werkzaamheden van de leden en de voorzitter.

Artikel 8 Reglement van orde

De rekenkamercommissie is geen commissie van advies aan het dagelijks bestuur als bedoeld in het Reglement van orde voor de verenigde vergadering en de commissies. Dat reglement is dan ook niet op de rekenkamercommissie van toepassing en is daarvoor ook niet bruikbaar. Daarom is bepaald dat de commissie zelf een reglement van orde voor haar vergaderingen vaststelt.

Artikel 9 Onderwerpselectie en onderzoeksprotocol

De onafhankelijke positie van de rekenkamercommissie brengt met zich mee dat zij de mogelijkheid moet hebben zelf de onderzoeksonderwerpen te kiezen en de verdere aanpak van het onderzoek te bepalen. Om hierbij optimale duidelijkheid en transparantie te betrachten geschiedt de selectie op basis van een vast te stellen onderzoeksprotocol.

Met het oog op de betrokkenheid van het algemeen bestuur bij het rekenkameronderzoek is het gewenst dat de keuze van de onderzoeksonderwerpen in samenspraak met de verenigde vergadering tot stand komt. Daarom is bepaald dat de commissie een jaarprogramma of meerjarenprogramma van haar voorgenomen onderzoeken alsook een opzet van haar onderzoeken aan de verenigde vergadering voorlegt, overigens met behoud van haar zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Daarnaast kunnen het algemeen en het dagelijks bestuur de commissie verzoeken een onderzoek naar een bepaald onderwerp in te stellen. Deze bepaling is ontleend aan de regeling van de rekenkamer in de Provincie- en de Gemeentewet. De commissie is niet verplicht aan zo'n verzoek te voldoen. Door het expliciet opnemen van deze mogelijkheid wordt echter wel extra gewicht toegekend aan zo'n verzoek. Wanneer de commissie niet voldoet aan een gemotiveerd verzoek van het bestuur zal zij daarvoor dan ook gegronde redenen moeten aanvoeren.

Artikel 10 Informatie

Om te waarborgen dat de rekenkamercommissie bij haar onderzoek over voldoende en relevante gegevens kan beschikken is voorzien in de bevoegdheid inlichtingen in te winnen van alle leden van het bestuur en van alle medewerkers. Bestuursleden en medewerkers zijn verplicht de gevraagde gegevens binnen de gestelde termijn aan te leveren. De positie van medewerkers brengt met zich mee dat zij in een dergelijk geval daarvoor niet de toestemming van hun leidinggevende(n) nodig hebben.

Artikel 11 Werkwijze

Uit een oogpunt van zorgvuldigheid is het van groot belang dat de onderzochte partij de kans krijgt om te reageren op het (nog niet gepubliceerde) ontwerp van het onderzoeksrapport. Er vindt dan wederhoor plaats waarbij de feitelijke bevindingen uit het onderzoek aan betrokkenen worden voorgelegd met het verzoek eventuele onjuistheden te corrigeren. Indien van toepassing wordt ook de verantwoordelijke portefeuillehouder of het dagelijks bestuur de gelegenheid geboden te reageren op de conceptaanbevelingen die de commissie verbindt aan de (gecorrigeerde) bevindingen. Uitgangspunt is dat de rekenkamercommissie voor het uitvoeren van onderzoeken eerst een beroep doet op de ambtelijke organisatie van Schieland en de Krimpenerwaard. Binnen de ambtelijke organisatie is kennis en capaciteit beschikbaar voor het uitvoeren van onderzoeken in opdracht van de rekenkamercommissie.

Artikel 12 Ambtelijke ondersteuning

Dit artikel regelt de ambtelijke ondersteuning van de commissie. De taakomschrijving van de ambtelijk secretaris wordt in het reglement van orde opgenomen. In overleg met de commissie kan het dagelijks bestuur ook andere medewerkers aanwijzen die de commissie terzijde staan. Te denken valt aan technische, financiële, juridische of communicatieadviseurs. Daarbij kan het gaan om vaste of incidentele adviseurs.

Artikel 13 Budget

De rekenkamercommissie is zelfstandig verantwoordelijk voor de besteding van het budget dat noodzakelijk is voor de uitvoering van haar taak. Om onduidelijkheid te voorkomen is aangegeven welke kosten ten laste van het budget worden gebracht.

Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de commissie alle zaken ten dienste staan die voor haar onderzoek nodig zijn. Daarbij valt te denken aan vergader- en kantoorfaciliteiten, maar ook aan het verrichten van rechtshandelingen ten behoeve van de commissie, zoals het verstrekken van opdrachten aan derden, het doen van betalingen en dergelijke. De commissie beschikt immers niet over rechtspersoonlijkheid en kan dus niet zelfstandig rechtshandelingen verrichten. Dit dient dan ook door of namens het dagelijks bestuur te geschieden. De onafhankelijke positie van de commissie brengt met zich mee dat het dagelijks bestuur daar geen inhoudelijke bemoeienis mee heeft.

Artikel 14 Intrekking, inwerkingtreding, citeertitel

Dit artikel voorziet in de noodzakelijke slotbepalingen. Hoewel de verordening geen algemeen verbindende voorschriften inhoudt, is het gebruikelijk vastgestelde verordeningen bekend te maken op de wijze als bepaald in artikel 73 van de Waterschapswet.